# Синичка, дятел, професор і я

## Олег Чорногуз

*Анатолію Косматенку*

У мої двері постукали.

– Так! Увійдіть! – гукнув я.

На порозі стояв блідий, схожий на випечений без соди корж, мій сусіда по будинку – професор, заслужений хірург республіки Григорій Петрович Полосун.

– Що з вами? У вас обличчя Гіппократа!

– Захворів, – сказав він. – Їду додому і прийшов з вами попрощатися.

– Що ж у вас, пробачте, болить? – поцікавився я.

– Нічого… Нічогісінько… Але я останніми днями не можу працювати… Мене лихоманить, напало безсоння… Чого я вже тільки не пив, не ковтав… Наслідки однакові – нічого не допомага…

– Ви багато працюєте. Вам потрібно трохи відпочити. Частіше гуляйте, дихайте свіжим повітрям, візьміть у мене лижви.

– Усе це я випробував…

– Так у чому ж річ?

– А не сміятиметесь? – якось по-дитячому перепитав він мене.

– Ну що ви!

– Усе через синицю, – промовив Григорій Петрович.

– Яку синицю?

– Звичайну синицю. По-латинському – Parus. Просто перед моїм вікном хтось почепив на дереві годівницю і прив'язав на нитці кусень сала… Ви не повірите, але як тільки я сяду працювати, вона, наче з кимось змовившись, негайно прилітає і починає дзьобати то сало, то харчі, – ми їх щоранку кладемо.

– Ну й що? Хай собі дзьобає. А ви працюйте.

– Але я не можу. Вона відволікає мою увагу. Я увесь час дивлюся на неї. Інколи сідаю до вікна спиною… Не допомагає. Завішував вікно простирадлом – чути. Завішував ковдрою – вистукує, немов по лисині черепа. Тоді я привіз ще дві ковдри з дому: верблюжу й синтетичну. Ніби стало тихіше. Почав прислухатись – чутно. Повірте, так недовго й збожеволіти.

Я скептично посміхнувся й навіть не знайшов що сказати. Дивні ці люди розумової праці…

Все в них щось не так…

– Ви мені, бачу, не вірите, – продовжував Григорій Петрович. – А це вчора до синички ще й дятел долучився.

– А що робить дятел? – поцікавився я.

– Ви не знаєте, що робить дятел? Вибиває на старому дубові таку морзянку, що мене аж тіпає. Та цього йому мало. Вибивши одну-дві дірки, він сідає на металевий

капелюшок від електролампочки і… О боже! .. Почули б ви, як він торохтить тією залізякою! Тут уже ні подушки, ні ковдри не допомагають. Він витрушує всю мою душу… добирається до гіпоталамуса [1] і, здається, довбе не дубову кору, а кору головного мозку. Учора я не витерпів: узяв у сина дрібнокаліберну рушницю і, повірте мені… розчинив вікно й розрядив по ньому, навіженому, всі патрони. В дятла не влучив… але зробив решето з того електрокапелюшка. Тепер мені нема вже спокою і вночі. Вітер через дірки в тому капелюшку так завиває і висвистує, наче то регоче тисяча відьом і нявчить добрий десяток котів. Відпочинкові моєму настав край. Я вже не бачу дятла наяву, але я бачу його, як рибалка поплавок, – у сні… Ще одна-дві такі ночі… і ви не уявляєте, чим це для мене скінчиться…

– Я можу вас виручити, – усміхнувся невимушено я.

– Цікаво, як? Запропонувати мені ноксирон, беласпон, триоксазин? .. Дякую, я все це вже випробував…

– Чому ж? – я можу з вами помінятися кімнатами.

– Петре Семеновичу, вік не забуду, – кинувся він у мої обійми. – В мене така важлива робота… Я закінчую нову працю… Мені так потрібний спокій… Я вам буду вдячний.

Ми помінялися. Першого дня я, так би мовити, обживав кімнату. Вона мені подобалася. Вікно виходило просто на пагорб, де ріс крислатий старий дуб. Поруч, на молоденькому дубочку, справді висіла годівниця і чималий шмат сала.

Я дивився у вікно, милувався природою і ловив себе на тому, що мені чомусь хочеться побачити оту синичку чи дятла. Але вони не прилітали. На електричному стовпі справді висів продірявлений у декількох місцях, пофарбований у темно-коричневий колір електрокапелюшок і торохтів на вітрі, як відірваний від даху шмат бляхи.

– Смішно, – сказав я сам собі. – Такі дрібниці виводять професора із себе. Видно, нерви слабенькі…

Я сів за стіл, розіклав папір, узяв авторучку і… раптом почув перші несміливі удари морзянки… Так і є… Прилетіла синичка. "Не злякалася професорових пострілів, – подумав я, – молодець". Деякий час дивився на неї, а потім мені це набридло – і я знову взявся за перо. Та до голови нічого не лізло, окрім одного: "Якщо він справді не вбив дятла, то чи прилетить дятел?"

– Чортзна-що! – Підвівся я з-за столу. – Якась чортівня…

Я почав міряти широкими кроками кімнату, заклавши руки за спину, й відчув, що мене тягне до вікна…

Синичка то спокійно вистукувала дзьобом, смакуючи салом, то знову сідала на годівницю, то кудись летіла… Я підходив до столу, брав ручку, папір, але синичка несподівано прилітала знову.

– Ти ж не професор, – казав я сам собі, – ти ж хвалився, що можеш працювати під гуркіт канонад.

– Так, можу, можу… Але не під цей мерзенний стукіт синички, – сперечався я сам з

собою. Потім зірвався з місця, схопив ковдру й причепив її на цвяхи, забиті професором.

У кімнаті стало напівтемно. Я прислухався...

Стукіт був значно тихіший, але його ще було добре чути. І раптом щось ударило, як із кулемета.

– Дятел, – вигукнув я, зрадівши. – Прилетів! Отже, живий.

Я відгорнув ковдру й дивився, як дятел відточує об капелюшок дзьоба...

"Чого він так сердито б'є по ньому?" – подумав я. У двері хтось постукав. Я швиденько зірвав з вікна ковдру, засунув її під ліжко і сказав:

– Дуже прошу!

Григорій Петрович мені лагідно усміхнувся й запитав:

– Ну як? Не прилітали?

– Були! – трохи холодно, як мені здалося, відповів я.

– Вони на вас не впливають?

– Безумовно, ні. – Моя бадьорість професорові, певно, видалася дещо вимушеною. – Пора й обідати...

– Пора, – погодився Григорій Петрович.

Так тривало майже три дні. Я не міг написати жодного рядка. Коли нікого поблизу не було, доводилося кидати на птахів грудками снігу.

Увечері я сходив до залізниці й набрав на колії повнісінький портфель каміння. Але й це не допомагало. Синичка й дятел наче дражнили мене.

– Так і справді недовго до божевілля. Треба щось робити,

Уночі я те сало зрізав і викинув дворовому псу. Те ж саме зробив і з годівницею, Але такого я не міг зробити ні з дятлом, ні з електрокапелюшком, який завивав на вітрі, як старий грамофон.

Уранці я прокинувся передчасно. Страшенно боліла голова, під очима з'явилися синці. Снідати не пішов – пропав апетит.

– Ви зовсім змарніли! – зустрів мене в коридорі рожевощокий професор. – Може, мені треба було поїхати додому? ..

– Ні-ні! – усміхнувся я. – У мене просто дружина прихворіла... Боюсь, що додому доведеться їхати мені. – Я почервонів до самих вух і, напустивши на себе скорботний вигляд, поплентався до виходу.

До кімнати більше заходити не міг. Я пішов на вокзал. Сів на першу електричку і поїхав до першої станції. Там зліз і дав сам собі телеграму. "Негайно приїжджай при смерті крп

Твоя *Ася*".

Телеграма прийшла наступного дня. Я, звичайно, її показав професорові... Ї попрощався...

Він міцно потис мені руку й провів аж до самого вокзалу. По дорозі увесь час співчував та запевняв, що все буде гаразд. Тепер головне – спокій, спокій і ще раз спокій...

На що він натякав, я й досі не знаю… Невже догадався, що я не одружений?

[1] Гіпоталамус – підбугрова ділянка мозку, де здійснюється інтеграція нервової і гуморальної ендокринної регуляції. Гадаю, це кожному зрозуміло. *(Прим. авт. ).*